Szülőfalum, szép Szentlászló

Fakuló képek, régi emlékezések (XII. rész)

Már négy-öt éves koromból, 1945-46-tól is vannak apró visszaemlékezéseim. Kijöttünk Gódorék sötét verempincéjéből, vége a háborúnak. A gödöllői földút patakparti oldalán laktunk. Megéreztem, hogy Anyám lelke is felvidult. Reggelenként a gödrös téglajárdán kézen fogva húzott a templomba. Már kijavították a lövedékektől romos, külső templomfalat is. (1)

Anyám meg is jegyezte: szépen szárad a vakolat. Béke van, Apádnak nem kell már visszamenni, egy-két rokonunk még Oroszországban van.

Azt már Gregor plébános atyától tudtam, hogy a harangok a torony legfelsőbb padlásán laknak. A kisharang zenéje onnan jön. Tekintetem sokszor felkúszott egészen a toronysisakig, meg volt dőlve a kereszt is, de én nem láttam veszélyesnek. Gondolhattam, a mi templomunkat a Teremtő is nagyon vigyázza.

A kisharang hangját otthon, a patakparti házban is hallottam. Azóta is, mindig és mindenhol kedvelem a harangszót. Később, amikor már a templom mellett a sárga iskolába jártam, észrevettem, hogy Sára Vendel bácsi a templomgazda, a harangozó! (2)

Láttam, tudtam, naponta jár fel a toronyba a vastag kötelekhez, és ha ő megjön, nemsokára harangoznak! A kert alja felől jött, lefelé, a községháza kertjén át. Sokszor még lopakodtam is utána.

Kicsi vagy még! Nem viszlek a toronyba!

Egyszer mégis fölengedett a szűk, meredek csigalépcsőn. Amikor fölértünk, egy nehéz vasajtót nyitottunk. Csak bámultam a fényesre koptatott harang-köteleket, kúsztak felfelé a vastag toronypadló kifaragott réseiben, fel a magas toronypadlásra.

Aztán Vendel bácsi bal kezével meghúzta az egyik kötelet, kondult a nagyharang. Jobb kezével a másik kötelet markolta meg, rácsendült a kisharang is. Zúgott, csengett felettünk mind a két Szentlászló harang, csengett a fülem is, borsózott a hátam is, a Mennyországba kerültem.

És még utána is, hányszor szöktem otthonról, vagy az iskolából, hogy harangozhassak kicsit Vendel bácsival.

A harmadik fényképemnek is van köze Vendel bácsihoz, de ő már a Vendi fiú, az öreg Vendel bácsi unokája. (3)

1969-ben, karjában tartja kétéves unokáját Sára Marikát. Marika ma a szentlászlói Arany János Művelődési Ház vezetője, ő van a negyedik képen is. A nyolcvanas évek elején verset szaval a kultúrház színpadán. (4)

A Vendi képen, szinte minden szentlászlói embert felismerek. Jobb keze felől Szira Marika, a felesége, mellette a zsámboki Soós Ilona, akit a mögötte álló Maszlag Jani (a buggyás) vett feleségül, balra tovább az egykor szomszédom Maszlag Erzsike (a gurgyi) Karcagi Laci férjével. Hátul áll a Fő utcából ismerős Horváth Józsi (a heki), középen a Varga Misa (ahogy hívtuk mimi Misa). Sára Vendi mögött látom Maszlag Józsit, mellette Sára Laci. Saci volt a legjobb foci barátom. A végén pedig ott áll Máté Karcsi, aki egy osztállyal lejjebb, velem járt iskolába.
Tizenketten vannak a képen: 1969-ben itt fotózkodtak a régi iskola mellett, háttérben a templom. Töröm is a fejem, valamelyik esküvő után lehetett? Kinek lehetett akkor a lagzija? De milyen jó, hogy megálltak egy percre, most 57 év múltán is szembe nézhetek velük, régi szentlászlói ismerőseimmel.
Az ötödik fotót is kaptam valakitől, Monoron készült, ez is több mint 50 éves. Az ünneplő focisták és szurkolók között egyből ráismerek Sára Vendire. (5) Amikor 1975-ben Szentlászló feljutott a megyei bajnokságba, ő volt a focicsapat intézője. Itt van még hozzá a győztes csapat

fotója is. (6) És most sorolhatnám sorban a nagy szentlászlói neveket, de ezt inkább majd a tervezett folytatásban. A Kisbíró újságba amúgy is adós vagyok a szentlászlói focitörténettel.

Sára Ilonka (a trafikos) (7) ugyancsak a gödöllői úton lakott, Fehér Margitka (a brüki) (8) az Újtelepen. Kapós, szép lányok voltak, táncoltam is velük. Hamar férjhez is mentek, Ilonkát az ács Szira Ferdi, Margitkát a Botlik Józsi vitte a házból. Mindketten megvannak, jól vannak.

És most jön az a kép, ahol a fiatal szentlászlói házaspár, Szira Ferenc (bunkó Feri) és feleségének a szomorú temetése látszik. (9) Ők 1969-ben mindketten meghaltak, még a régi balatoni úton történt szörnyű autóbalesetben. Gyászolt itthon az egész falu, de a két szép iskolás gyermekük életben maradt. A koporsót Sára Ilonka és Fehér Margitka, fiatal menyecskék vállon vitték a sírhelyre.

A kép bal oldalán felismerem még a szabadszájú Tóth Jóskát (ő volt a kutyás) a jobb oldalon Tariszka József tanácselnököt látom. (9)

9

1972. május 14-én – szeretett Sallay atya (10) idejében – 302 kg-os harangot hoztak templomunkba. Lázár József stráfkocsijáról emelték le: Botlik János, Oláh István, Sziráki Mihály, Botlik Ferenc, Maszlag Mihály, Sára Vendel, Gódor László, Sára Jani, Balogh József. (11)

11

12

A harangot a szentlászlói római katolikus hívek adományaiból öntették, Gombos Lajos őrbottyáni mester készítette. Felszentelte Dr. Bánk József megyés püspök úr. (12) Rajta van a bronzba vésett írás: „Imádjátok az Istent, szeressétek a Hazát.” (13)

10

13

14

Ebben a Zsámboki úti házban volt sokáig a falu egyetlen presszója. (14) A szép Jankovics Marika („fekete macska”) gebines üzemeltette, (15) Rozi néni segítségével. Jó kis cukrászda volt. Itt ünnepeltük meg a Szentászló SE focicsapat győzelmeit, de a vereségeit is.
Amikor pedig Jankovics Marika távol, és csak Rozi néni volt a

15

16

pultnál, a szokottnál is szabadabbak voltunk. Kövics Ferivel, Mészáros Lacival, no meg Sára Sacival. Zenét is rendeltünk, ittunk, mulattunk záróráig. (16, 17)

Ez két szüreti-bálos fotó már nagyon régi felvétel, még a Sára-féle csipogó kocsma idejéből való. Itt, a kocsma előtti téren sorakoztak a szentlászlói fiatalok, hogy körbejárják a falut - estére szüreti bál lesz! Akkor se gyalog mentek. A szekér derekába álltak, hogy többen férjenek, volt, aki lovára ült. A képen úgy látom, ez alkalommal még Valkóra is átkocsiztak, hadd lássák, hadd hallják azok is a szüreti bál hírét. (18, 19)

18

19

Legfrissebb emlékezésem a tavalyi őszi szüret vidám látványa a faluközpontban, a Coop előtt. (20,21)

20

21

Nem tudtam ellenállni a csábításnak hogy megörökítsem. Az Erdő utcából Simonné Sára Noémi, Simon László és Simon Petra készítették. A felkérést Horváth László Tibor polgármester úrtól kapták, a kellékek finanszírozója a község önkormányzata volt. Igazán szépet alkottak. Ez ugyan tavaly volt, de megvannak, el vannak téve a kellékek, - máskor is újra éledhet itt az őszi szüret.

Szülőfalum, szép Szentlászló

Balogh Zoltán

Forrás:

- Adatok, dokumentumok Vácszentlászló életéből (Lukács András)
- Váci Püspöki és Káptalani Levéltár digitalizált iratai
- Korábbi H.D. anyagok
- Emlékező barátok